

25816 - CULTURA I SOCIETAT GALLEGA CONTEMPORÀNIES

PROFESOR: Paulo Filgueiras Fachal

DESPACHO: B11-156

HORARIOS DE DESPACHO:

TELÉFONO: 93 581 18 21

CORREO ELECTRÓNICO: paulo.filgueiras@uab.cat

PROGRAMA DA MATERIA

1. Situación de Galiza, un país fisterrán: trazos aproximativos. Distribución da poboación e actividade económica. Da Galiza rural á Galiza urbana: cambio social e cultura. Situación política.
2. Galiza a través do tempo. Aproximación histórica.
 - 1.1. Da formación de Gallaecia ao reino Suevo.
 - 1.2. O Reino de Galiza na Idade Media. Da era compostelá á crise baixomedieval. Os Reis Católicos e a "Doma y castración del Reino de Galicia".
 - 1.3. Galiza no Antigo Réxime
 - 1.4. Idade contemporánea. O devalar do século XIX.
 - 1.5. O camiño da reivindicación nacional: do provincialismo ao nacionalismo.
 - 1.6. Galiza no primeiro terzo do século XX.
 - 1.7. A Galiza actual. Da Guerra Civil á Autonomía.
3. Lingua e sociedade en Galiza.
 - 3.1. Aproximación histórica á realidade lingüística galega.
 - 3.2. Conflito lingüístico e diglosia.
 - 3.3. Distribución de usos.
 - 3.4. O proceso de normalización lingüística.
 - 3.5. A elaboración do estándar.
4. Os medios de comunicación.
 - 4.1. A imprensa, a radio e a televisión en Galiza.
 - 4.2. As novas vías de comunicación: Galiza na internet.
5. Arte e cultura de/en Galiza.
 - 5.1. Consideracións xerais. Estratexias para a consolidación do sistema cultural galego.
 - 5.2. Visión xeral da literatura galega : das orixes medievais á actualidade.
 - 5.3. Situación do teatro galego actual.
 - 5.4. Cinema: de Chano Piñeiro á actualidade. A Galiza da cultura audiovisual.
 - 5.5. A música. A pervivencia de formas tradicionais e a actualización do folk. Do movemento "bravú" á situación actual.
 - 5.6. Outras linguaxes estéticas.
6. Antropoloxía:
 - 6.1. A vixencia do mito celta no século XXI.
 - 6.2. O Camiño de Santiago na actualidade.
 - 6.3. Cultura popular.
 - 6.4. Tradicións e mitos. Imaxinario popular.

AVALIACIÓN:

Avaliación continua, que será feita tendo en conta a asistencia e participación na aula, eventuais exercicios de comentario crítico de textos, vídeos, etc. e mais a realización dun traballo final (combinado co profesor) sobre algún aspecto do programa.

BIBLIOGRAFÍA XERAL:

- Beiras Torrado, X.M. (1972), *O atraso económico de Galicia*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Beramendi, J.G. / Núñez Seixas, X.M. (1995), *O nacionalismo galego*, Vigo: A Nosa Terra.
- Beramendi, X.G. (2007), *De provincia a nación: historia do galeguismo político*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Calo Lourido, F et al. (2005), *Historia Xeral de Galicia*, Vigo: A Nosa Terra.
- Carballo, F. (coord.) (1996), *Historia de Galicia*, Vigo: A Nosa Terra.
- Cegarra, B. (1992), *Guía da arte de Galicia*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Díaz Vázquez, P.; Fernández González, A.; Rodríguez González, X.A. (coord.) (2000). *A Economía galega ante o século XXI*. Revista Galega de Economía. Vol. 9, núm. 1. Número monográfico. Santiago: Universidade de Santiago de Compostela.
- Feijoo Barreiro, Pedro (1999), *Viva o Fu remol! A música pop en Galicia*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Fernández Leiceaga, X. (dir.) (2000), *Avellentamento demográfico e consecuencias socioeconómicas*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Fernández Leiceaga, X. / López Iglesias, E. (2000), *Estrutura económica de Galiza*, Santiago de Compostela: Laiovento.
- Freixeiro Mato et al (2004), *Pensar en Galiza: antoloxía posíbel de colaboracións publicadas na última etapa do "Terra e tempo"*, Santiago de Compostela: Terra e Tempo.
- García Negro, M.P. (1992), *O galego e as leis. Unha aproximación sociolingüística*, Vilaboa-Pontevedra: Edicións do Cumio.
- Gondar Portasany, Marcial (1989), *Romeiros do alén. Antropoloxía da morte en Galicia*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Gondar Portasany, Marcial (1991), *Mulleres de mortos*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Gondar Portasany, Marcial (1993), *Crítica da razón galega. Entre o nós-mesmos e o nós-outros*, Vigo: A Nosa Terra.
- Gondar Portasany, Marcial (coord.) (1999), *O Feito Diferencial Galego na Antropoloxía*, Santiago de Compostela: Museo do Pobo Galego.
- Grupo Milladoiro e Carlos Villanueva (coords.) (1998), *O Feito Diferencial Galego na Música*, Santiago de Compostela: Museo do Pobo Galego.
- Jordán Rodríguez, M. e Fernández Leiceaga, X. (ed.) (1999), *Congreso de Economía de Galicia: Desenvolvemento e Globalización*, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela.
- Máiz, R. (1997), *A idea da nación*, Xerais, Vigo.
- Mariño Paz, Ramón (1998), *Historia da lingua galega*, Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.
- Monteagudo, Henrique (1999), *Historia social da lingua galega*, Vigo: Galaxia.
- Murado, Miguel Anxo (2008), *Otra idea de Galicia*, Barcelona: Debate.
- Portas, M. (1991), *Lingua e sociedade na Galiza*, Bahía Edicións, A Coruña.
- Prada Blanco, A. (1999). *Economía de Galicia*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Rodríguez Castelao, A.D. (1979), *Sempre en Galiza*, Madrid: Akal.
- Rodríguez, Francisco (1998 [1976]), *Conflito lingüístico e ideoloxía na Galiza*, Santiago de Compostela: Laiovento.
- Seoane, Xavier (1994), *Reto ou rendición. Unha aproximación aos presupostos teóricos e creativos da arte galega*. Sada: Edicións do Castro.
- Sixirei Paredes, C. (1995), *A emigración*, Galaxia, Vigo.
- Souto, Xurxo et al. (1996), *Unión Bravú*, Vigo: Edicións do Cumio.
- *Unión Libre. Cadernos de vida e culturas*, "Labirintos celtas", nº 2, 1997, A Coruña: Edicións do Castro.
- Valiño, Xavier (1999), *Rock bravú: a paixón que queima o peito*, Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Vilanova, Fernando M. (1998), *A Pintura Galega (1850-1950)*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
- Villares, R. (1996), *Nova Historia de Galicia*, A Coruña: Tambre.
- Villares, R. (1997), *Figuras da nación*, Vigo: Edicións Xerais.
- Villares, Ramón (2004), *Historia de Galicia*, Vigo: Galaxia.

- VV.AA. (1974-1984), *Gran Enciclopedia Gallega*, Gijón: Santiago Cañada editor.
- VV.AA. (1984), *Los Gallegos*, Madrid: Istmo.
- VV.AA. (1995), *Nós. A Literatura Galega*, Colóquio / Letras nº 137/138, Fundação Calouste Gulbenkian, Lisboa.